

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR – 4101-005-01/2014

P/14/080

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Tekst ujednolicony

uwzględniający postanowienia uchwały z dnia 10 lipca 2014 r.
Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław

T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50

lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/080 – Oczyszczanie ścieków wytwarzanych w uzdrowiskach w wyniku udzielania zabiegów leczniczych.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	Maria Ossowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89741 z dnia 26 marca 2014 r. [dowód: akta kontroli str. 1-2]
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Jelenia Góra, Plac Ratuszowy 58, 58-500 Jelenia Góra (zwany dalej „Urzędem”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marcin Zawila, Prezydent Miasta Jelenia Góra (zwany dalej „Prezydentem”). [dowód: akta kontroli str.3-4]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ wywiązywanie się Urzędu Miasta Jelenia Góra z realizacji zadań w zakresie dbałości o jakość odprowadzanych i oczyszczanych ścieków pokąpielowych powstałych w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego w wyniku udzielania zabiegów leczniczych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Na sformułowanie oceny ogólnej miało wpływ: [1] wyegzekwowanie przez Prezydenta od przedsiębiorstwa Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „Wodnik” sp. z o.o. w Jeleniej Górze (dalej: PWiK „Wodnik”) sporządzania wieloletnich planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych; [2] dostosowanie regulaminu odprowadzania ścieków do rozwiązań technicznych funkcjonujących na terenie Gminy Jelenia Góra; [3] zorganizowanie w Urzędzie zadań w zakresie nadzoru nad gospodarką ściekową i PWiK „Wodnik”; [4] prawidłowe zatwierdzanie taryf opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na: [1] nieujęciu w zatwierdzonych przez Radę Miejską Jeleniej Góry wieloletnich planach rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych zagadnień związanych z oczyszczaniem ścieków pokąpielowych powstałych w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego w wyniku udzielania zabiegów; [2] niesprawdzeniu przed sporządzeniem operatu uzdrowiskowego, przekazanego ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, czy technologia wykorzystywana w oczyszczalni ścieków pozwala na oczyszczanie ścieków pokąpielowych; [3] niewyodrębnieniu w dokumentach, określających strategię rozwoju Miasta Jelenia Góra, problematyki związanej z odprowadzaniem ścieków pokąpielowych powstałych w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego w wyniku udzielania zabiegów. W dokumentach tych nie przewidziano zorganizowania gospodarki ściekami pokąpielowymi; [4] niepodjęciu działań zmierzających do stworzenia w Gminie Jelenia Góra warunków do odprowadzania ścieków pokąpielowych; [5] nieprzewidzeniu w PWiK „Wodnik” przez Prezydenta Miasta kontroli zgodności prowadzonej działalności z zezwoleniem; [6] niekontrolowaniu w ramach prowadzonego nadzoru i kontroli zagadnień jakości odprowadzanych ścieków

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

pokąpielowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych oraz odprowadzanych do wód lub do ziemi.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zadania własne Gminy związane z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska poprzez tworzenie warunków dla odprowadzania właściwej jakości ścieków, w tym ścieków pokąpielowych.

Opis stanu
faktycznego

1.1. Wody ze złoża Cieplice - Zdrój są pochodzenia infiltracyjnego, a ich temperatura związana jest z podwyższoną zawartością stopnia geotermicznego. Są to wody szczelinowe głębokiego krążenia, które wypływają na powierzchnię pod wpływem podwyższonego ciśnienia hydrostatycznego w postaci źródeł.

Wody ze złoża Cieplice - Zdrój są wodami termalnymi, słabozmineralizowanymi, o stałym składzie jakościowym i niewielkiej zmienności ilościowej. Pod względem stężenia składników mineralnych nie odpowiadają one normom przyjętym dla wód mineralnych, tzn. 1g składników na 1 dm³ wody. Znaczenie lecznicze wody te zawdzięczają jednak swojej temperaturze oraz obecności jonu fluorkowego i kwasu metakrzemowego. Farmakodynamicznymi czynnikami zatem są: temperatura, jon fluorkowy (F⁻) i kwas metakrzemowy (H₂SiO₃). Temperatura tych wód waha się w granicach od 23°C do 86,7°C. Jon fluorkowy występuje w przedziale od 2 mg/dm³ do 13,1 mg/dm³ wody, a ilość kwasu metakrzemowego waha się od 101 mg/dm³ do 131 mg/dm³. Zawartość siarczanów kształtowała się w granicach od 154 mg/dm³ w 2012 roku do 160 mg/dm³ w 2013 roku.

Miasto Jelenia Góra, w związku ze zmianą odwiertu i zmianami własnościowymi podmiotów świadczących usługi uzdrowiskowe było na etapie dokonywania zmian w obowiązującym operacie uzdrowiskowym. W tym celu w 2013 r. zlecono Ośrodkowi Badań i Kontroli Środowiska Sp. z o.o. w Katowicach opracowanie nowego świadectwa potwierdzającego właściwości lecznicze wody z obecnie wykorzystywanego odwiertu C-1. Z otrzymanej analizy² wynikało, że woda z tego ujęcia jest wodą mineralną swoistą 0,007%, siarczanową, wodorowęglanową, sodową, fluorkową, krzemową, hipertermalną. Zawartość innych składników, takich jak: chlorki, sód, potas, bar i chrom wynosiła się odpowiednio: 40 mg/dm³, 153 mg/dm³, 6,47 mg/dm³, 0,0073 mg/dm³, 0,012 mg/dm³. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska³ najwyższe dopuszczalne stężenie siarczanów dla oczyszczonych ścieków przemysłowych może wynosić dla: siarczanów 500 mg/l, chlorków 1000 mg/l, sodu 800 mg/l, potasu 80 mg/l, baru 2 mg/l, chromu 1 mg/l.

[Dowód: akta kontroli str. 5 -29, str. 30 – 85]

Opis stanu
faktycznego

1.2. W badanym okresie na terenie Gminy Jelenia Góra funkcjonowały dwa podmioty udzielające zabiegów leczniczych, a mianowicie:

- Uzdrowisko Cieplice Spółka z o.o.- Grupa PGU z siedzibą przy ul. Ściegiennego 5/7 w Jeleniej Górze (dalej „Uzdrowisko Cieplice”),
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sanatorium Uzdrowiskowe MSW „AGAT” z siedzibą przy ul. Cervi 14 w Jeleniej Górze (dalej: „Sanatorium MSW”).

Dominującym podmiotem na rynku uzdrowiskowych usług leczniczych było Uzdrowisko Cieplice, które obejmowało: Zakład Przyrodolecniczy, pięć obiektów szpitalnych lub sanatoryjnych (466 miejsc noclegowych) oraz przychodnię uzdrowiskową. Sanatorium MSW wykonując statutowe cele i zadania działało poprzez: [1] Przedsiębiorstwo Lecznictwa

² „Świadectwo nr 1/C potwierdzające właściwości lecznicze naturalnego surowca leczniczego wody mineralnej swoistej z ujęcia „C-1” na terenie miejscowości Cieplice Zdrój” sporządzone w lipcu 2013 r. przez Ośrodek Badań i Kontroli Środowiska Sp. z o.o. z Katowic.

³ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

Uzdrowskiego Stacjonarnego i Całodobowego, [2] Sanatorium "AGAT", [3] Przedsiębiorstwo Lecznictwa Uzdrowskiego Ambulatoryjnego Sanatorium "AGAT", [4] Oddział Ogólnosanatoryjny, [5] Oddział Szpitalny, [6] Zakład Usprawniania Leczniczego, [7] Przychodnię Uzdrowską.

[Dowód: akta kontroli str. 30 – 85]

Opis stanu faktycznego

1.3. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2011 – 2013 i na lata 2014 – 2016, był zgodny:

- z kierunkami rozwoju Miasta Jelenia Góra określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- planami zagospodarowania przestrzennego,
- ustaleniami zawartymi w udzielonym Decyzją Prezydenta Miasta Jeleniej Góry nr 1/2002 z dnia 7 listopada 2002r. zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

W przyjętych założeniach nie zakładano istnienia problematyki ścieków pokąpielowych powstałych w zakładach lecznictwa uzdrowskiego w wyniku udzielania zabiegów.

Realizując zadania wynikające z powyższych planów wieloletnich, PWiK „Wodnik” wykonuje obecnie na terenie miasta Jelenia Góra projekt pn.: „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Jelenia Góra”⁴. W ramach tego projektu na terenie dzielnicy Cieplice w latach 2011-13 wybudowano łącznie 14,05 km kanalizacji sanitarnej (według nakładów)⁵. Termin zakończenia prac objętych zadaniem skanalizowania lewobrzeżnej części Cieplic planowany jest na koniec 2014 r. Ponadto na terenie uzdrowiska Cieplice w latach 2010-2013 w ramach zadań własnych PWiK „Wodnik” wybudowało 1912 m sieci kanalizacji sanitarnej.

[Dowód: akta kontroli str. 86 – 168, str. 169 – 230, str. 231 – 243, str. 244 – 246, str. 247 – 377]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nie ujęciu w zatwierdzonych przez Radę Miejską Jeleniej Góry wieloletnich planach rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych zagadnień związanych z oczyszczaniem ścieków pokąpielowych powstałych w zakładach lecznictwa uzdrowskiego w wyniku udzielania zabiegów.

Opis stanu faktycznego

1.4. Usługi kanalizacyjne na terenie objętym operatem uzdrowskim dla uzdrowiska Cieplice, sporządzonym przez Miasto Jelenia Góra w celu udokumentowania spełnienia wymogów koniecznych do prowadzenia lecznictwa uzdrowskiego, opracowanym według danych na 30 grudnia 2008 r. na podstawie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. *o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskach i obszarach ochrony uzdrowskiej oraz o gminach uzdrowskich*⁶ (dalej „ustawa o lecznictwie uzdrowskim”) świadczone były przy wykorzystaniu istniejących urządzeń kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej.

Sieć kanalizacyjna na terenie Jeleniej Góry była siecią mieszaną. Część miasta, będąca przedmiotem operatu uzdrowskiego, posiadała najczęściej kanalizację ogólnospławną. Poza zasięgiem obsługi sieci kanalizacyjnych pozostawała lewobrzeżna część Cieplic.

W operacie uzdrowskim w planach rozbudowy systemu kanalizacji miejskiej przewidziano budowę lewobrzeżnego odcinka kolektora rejonowego dla przyjęcia ścieków z tego rejonu miasta. W latach 2011-2014, w ramach dofinansowania z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – Projekt pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Jelenia Góra” wybudowana zostanie sieć sanitarnej kanalizacji rozdzielczej na obszarze lewobrzeżnych Cieplic, od ul. Reja do ul. Objazdowej. Po zakończeniu Projektu ścieki komunalne z tego obszaru odprowadzane będą poprzez

⁴ Nr POIS.01.01.00-00-198/09 - dofinansowany ze środków Funduszu Spójności, pochodzących z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

⁵ Kontrakt JG-PR-2011-1.2 „Kanalizacja sanitarna i sieć wodociągowa - rejon lewobrzeżnych Cieplic” obejmuje ulice: Jagiellońska, Zjednoczenia Narodowego, Oskara Langego, Sobieszowska, Dolnośląska, Lubańska, Książęca, Sowińskiego, Dworcowa, Mieszka I, Harcerska, Korfańskiego, Przechodnia, Staromiejska, Sprzymierzonych, Cmentarna, Wojewódzka, Spokojna, Cicha, Francuska, Ludowa (strefa A i B ochrony Uzdrowiska).

⁶ Dz. U. Nr 167, poz. 1399 ze zm.

kolektor rejonowy do Miejskiej Oczyszczalni Ścieków, co umożliwi likwidację przydomowych osadników gnilnych. Od początku realizacji tego zadania wybudowano łącznie 15,78 km sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej oraz 13,63 km sieci i przyłączy wodociągowych.

W sporządzonym wniosku dotyczącym uzyskania statusu gminy uzdrowskiej, na podstawie którego Minister Zdrowia wydał decyzję NR 37 z dnia 23 czerwca 2009 r. potwierdzającą spełnienie warunków koniecznych do nadania statusu uzdrowiska nie przewidziano zorganizowania gospodarki ściekowej. Również w przedmiotowej decyzji nie nałożono na Miasto Jelenia Góra obowiązków w zakresie gospodarki ściekowej.

Dodać przy tym należy, że w dokumentach określających strategię rozwoju Miasta Jelenia Góra (obejmującego uzdrowisko Cieplice) nie wyodrębniano problematyki związanej z odprowadzaniem ścieków pokąpielowych powstałych w zakładach lecznictwa uzdrowskiego w wyniku udzielania zabiegów oraz nie przewidziano zorganizowania gospodarki tymi ściekami, pomimo że zgodnie z przepisami art. 46 pkt 3 i 4 ustawy o *lecznictwie uzdrowskim*⁷, gmina uzdrowska, poza zadaniami przewidzianymi przepisami ustawy o *samorządzie gminnym*, realizuje zadania własne związane z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska.

[Dowód: akta kontroli str. 30 – 85, str. 378 – 394]

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości: [1] nie sprawdzono przed sporządzeniem operatu uzdrowskiego przekazanego ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, czy technologia wykorzystywana w oczyszczalni ścieków pozwala na oczyszczanie ścieków pokąpielowych, [2] nie wyodrębniono w dokumentach określających strategię rozwoju Miasta Jelenia Góra problematyki związanej z odprowadzaniem ścieków pokąpielowych powstałych w zakładach lecznictwa uzdrowskiego w wyniku udzielania zabiegów oraz nie przewidziano zorganizowania gospodarki tymi ściekami.

W złożonych w tej sprawie wyjaśnieniach Prezydent Miasta wskazał na okoliczności, że ustawa o *lecznictwie uzdrowskim*, na podstawie której opracowywany był Operat Uzdrawiskowy dla Uzdrawiska Cieplice w Jeleniej Górze, nie wymagała sprawdzania, czy technologia wykorzystywana w oczyszczalni ścieków pozwala na oczyszczanie ścieków pokąpielowych. Ponadto Prezydent Miasta wyjaśnił, że realizowany przez PWiK „Wodnik” projekt pn.: „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Jelenia Góra” Nr POIS.01.01.00-00-198/09, dofinansowany ze środków Funduszu Spójności, pochodzących z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w ramach którego wykonywane jest zadanie pn.: „Kanalizacja sanitarna i sieć wodociągowa - rejon lewobrzeżnych Cieplic” jest wystarczającym działaniem podjętym w zakresie infrastruktury ściekowej w uzdrowisku Cieplice.

[Dowód: akta kontroli str. 908 – 919]

Opis stanu
faktycznego

1.5. Obowiązujący na obszarze Miasta Jelenia Góra⁸ „Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków” był dostosowany do rozwiązań technicznych funkcjonujących na terenie Gminy Jelenia Góra oraz zgodnie z art. 19 ust.2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o *zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków*⁹ (dalej „ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę”) określał prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjnego i odbiorców usług.

[Dowód: akta kontroli str. 395 – 419]

Opis stanu
faktycznego

1.6. Nie wystąpiły przypadki rezygnacji z prowadzenia działalności uzdrowskiej na terenie Gminy Jelenia Góra w związku z brakiem oczyszczalni ścieków, oczyszczającej ścieki

⁷ Art. 46 pkt 3 - tworzenia warunków do funkcjonowania zakładów i urządzeń lecznictwa uzdrowskiego oraz rozwoju infrastruktury komunalnej w celu zaspokajania potrzeb osób przebywających w gminie w celu leczenia uzdrowskiego; art. 46 pkt. 4 - tworzenia i ulepszania infrastruktury komunalnej i technicznej przeznaczonej dla uzdrowisk lub obszarów ochrony uzdrowskiej, związanej ze spełnieniem warunków, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 5 (tj. m.in. posiadania infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej).

⁸ Uchwalony przez Radę Miejską Jelenia Góry uchwałą Nr XLII/510/2006 z dnia 31 stycznia 2006 r. i opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego (Nr 64 z dnia 24 marca 2006 r. pod pozycją 1001).

⁹ Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.

pokąpielowe lub wyprowadzeniem zakazu odprowadzania tych ścieków do kanalizacji sanitarnej. Gmina Miejska Jelenia Góra nie podejmowała z własnej inicjatywy działań w celu sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko pod kątem odprowadzania ścieków określanych jako ścieki przemysłowe. Nie podejmowała również działań zmierzających do stworzenia w Gminie Jelenia Góra warunków do odprowadzania ścieków pokąpielowych.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niepodejmowaniu działań zmierzających do stworzenia w Gminie Jelenia Góra warunków do odprowadzania ścieków pokąpielowych.

Prezydent Miasta wyjaśnił, że Miasto Jelenia Góra nie podejmowało odrębnych działań związanych z odprowadzaniem ścieków pokąpielowych, ponieważ pojęcie „ścieki pokąpielowe” nie występuje w polskim ustawodawstwie, a tym samym nie jest zdefiniowane. Nie są znane żadne parametry określające ten rodzaj ścieków. Na odprowadzanie oczyszczonych ścieków komunalnych oraz wód deszczowych i roztopowych z terenu oczyszczalni do odbiornika, którym jest rzeka Bóbr, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „WODNIK” Sp. z o.o. posiada Decyzję Prezydenta Miasta Jeleniej Góry nr 5/2008 z dnia 25.02.2008 r. znak OSR.6210-56-04/07/08 - pozwolenie wodnoprawne na szczególnie korzystanie z wód w zakresie odprowadzania z Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Jeleniej Górze oczyszczonych ścieków oraz wód opadowych i roztopowych do odbiornika. Ścieki oczyszczone w Miejskiej Oczyszczalni Ścieków spełniają warunki określone w ww. pozwoleniu wodnoprawnym, co oznacza, że technologia i urządzenia oczyszczalni są adekwatne do jakości i ilości ścieków komunalnych doprowadzanych siecią kanalizacyjną oraz dowożonych taborem asenizacyjnym. Zaznaczyć należy również, że Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „WODNIK” Sp. z o.o. nie odnotowało negatywnego wpływu ścieków odprowadzanych z obiektów Uzdrowiska Cieplice na eksploatowaną sieć kanalizacyjną, ani też na proces oczyszczania ścieków komunalnych w Miejskiej Oczyszczalni Ścieków.

[Dowód: akta kontroli str. 908 – 919]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości realizację zadań własnych przez Miasto Jelenia Góra związanych z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska poprzez tworzenie warunków dla odprowadzania właściwej jakości ścieków, w tym ścieków pokąpielowych.

2. Sprawowanie przez Gminę nadzoru nad przedsiębiorstwem wodno-kanalizacyjnym w zakresie odprowadzania ścieków pokąpielowych.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Decyzją nr 1/2002 z dnia 7 listopada 2002 r. Prezydent Miasta Jelenia Góra udzielił zezwolenia Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji „Wodnik” Sp. z o.o. w Jeleniej Górze na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miasta Jelenia Góra zadania w zakresie nadzoru nad gospodarką ściekową i przedsiębiorstwem wodno-kanalizacyjnym przypisane zostały Wydziałowi Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, a konkretnie do zakresu obowiązków na stanowisku ds. infrastruktury technicznej.

Do zadań tego Wydziału należało m.in.:

- prowadzenie analiz i nadzór nad urządzeniami doprowadzającymi wodę i odprowadzającymi ścieki dzierżawionymi przez PWiK „Wodnik”,
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, ocen oddziaływania na środowisko.

[Dowód: akta kontroli str. 420 – 424, 425 - 508]

Ustalono nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
Opis stanu faktycznego	2.2. W badanym okresie Prezydent Miasta Jelenia Góra nie przeprowadzał kontroli w PWiK „Wodnik” w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem zgodnie z przepisami art. 18e ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.
Ustalono nieprawidłowości	W działalności W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na nie prowadzeniu w PWiK „Wodnik” przez Prezydenta Miasta kontroli zgodności prowadzonej działalności z zezwoleniem. Ze złożonych przez Prezydenta Miasta wyjaśnień wynika, że uznał on za wystarczające: [1] sprawowanie przez Radę Nadzorczą bieżącej kontroli i stałego nadzoru nad prowadzoną działalnością PWiK „Wodnik”, [2] uczestniczenie w posiedzeniach Rady Nadzorczej przedstawiciela Urzędu Miasta - Wydziału Kontroli i Nadzoru Właścicielskiego, [3] coroczne ocenianie działalności Spółki przez Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników. [Dowód: akta kontroli str. 908 – 919]
Opis stanu faktycznego	2.3. Z protokołów z sesji Rady Miejskiej Jelenia Góra, Komisji Gospodarki Komunalnej oraz Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników PWiK „Wodnik” wynika, że w badanym okresie skierowano sześć dyspozycji do PWiK „Wodnik” związanych z gospodarką ściekową. Dotyczyły one taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków oraz zadań ujętych w wieloletnich planach rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych. Wszystkie dyspozycje zostały zrealizowane. [Dowód: akta kontroli str. 509 – 552]
Ustalono nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
Opis stanu faktycznego	2.4. Kontrolą zarządczą objęte były kompetencje zawodowe pracowników dwóch wydziałów, sprawujących nadzór nad działalnością PKiW „Wodnik”, tj. w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska i w Wydziale Kontroli i Nadzoru Właścicielskiego oraz struktura organizacyjna PWiK „Wodnik”. W badanym okresie w ramach prowadzonego nadzoru, jak i kontroli nie kontrolowano zagadnień związanych z jakością odprowadzanych ścieków pokąpielowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych oraz odprowadzanych do wód lub do ziemi. [Dowód: akta kontroli str. 553]
Ustalono nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na nie kontrolowaniu w ramach prowadzonego nadzoru i kontroli zagadnień jakości odprowadzanych ścieków pokąpielowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych oraz odprowadzanych do wód lub do ziemi. Na pytanie kontrolera, dlaczego ścieki pokąpielowe pochodzące z Uzdrowiska Cieplice zostały potraktowane jako ścieki bytowe, podczas gdy w art. 2 pkt 9-11 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę zdefiniowano pojęcia: [1] <i>ścieki bytowe</i> – ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków (pkt 9); [2] <i>ścieki komunalne</i> – ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych (pkt 10); [3] <i>ścieki przemysłowe</i> – ścieki, niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową,

przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu (pkt 11) i tak samo ścieki zdefiniowano również w art. 9 ust. 1 pkt 15-17 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*¹⁰. Na zadane pytanie Prezydent Miasta wyjaśnił, że rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie określa definicję budynku użyteczności publicznej następująco: „budynek użyteczności publicznej - należy przez to rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny. Zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków „ścieki bytowe” to „ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków”. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „WODNIK” Sp. z o.o. w Jeleniej Górze zawarło umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z podmiotami: [1] Uzdrowisko Cieplice Sp. z o.o., [2] SPZOZ Szpital Specjalistyczny MSW, [3] SPZOZ Sanatorium Uzdrowskie MSW. Wszystkie trzy podmioty wymienione powyżej posiadały obiekty użyteczności publicznej. W związku z powyższym ścieki odbierane od ww. podmiotów były ściekami bytowymi. Zaznaczyć należy również, że Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „WODNIK” nie odnotowało negatywnego wpływu ścieków odprowadzanych z obiektów Uzdrowiska Cieplice na eksploatowaną sieć kanalizacyjną, ani też na proces oczyszczania ścieków komunalnych na Miejskiej Oczyszczalni Ścieków. Obligatoryjnie badania ścieków prowadzone są przez Spółkę były wyłącznie w przypadku dostawców ścieków przemysłowych z częstotliwością raz na kwartał.

[Dowód: akta kontroli str. 908 – 919]

Najwyższa Izba Kontroli pragnie jednak zauważyć, że wymienione przez Pana Prezydenta podmioty, w tym Uzdrowisko Cieplice Sp. z o.o. prowadzą działalność usługową, w związku z czym odprowadzają ścieki, które powinny być klasyfikowane jako ścieki przemysłowe.

Opis stanu faktycznego

2.5. W badanym okresie taryfy opłat za odprowadzane ścieki przemysłowe zostały ustalone w wysokości: w 2011 r.: 5,03 zł/m³ (netto), w 2012 r.: 5,21 zł/m³ (netto), w 2013 r.: 6,05 zł/m³ (netto), w 2014 r.: 6,05 zł/m³ (netto).

[Dowód: akta kontroli str. 554 – 907]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości sprawowanie przez Gminę Miejską Jelenia Góra nadzoru nad PWiK „Wodnik” w zakresie odprowadzania ścieków pokąpielowych.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

1. Podjęcie działań, aby w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2014 – 2016 uwzględnić zagadnienia dotyczące oczyszczania ścieków pokąpielowych.

¹⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 145 ze zm.

2. Egzekwowanie od Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji „Wodnik” sp. z o.o. w Jeleniej Górze prowadzenia kontroli jakości odprowadzanych ścieków pokąpielowych do urządzeń kanalizacyjnych oraz ustalenie, czy technologia wykorzystywana w Miejskiej Oczyszczalni Ścieków pozwala na oczyszczanie ścieków pokąpielowych.

3. Cykliczne prowadzenie nadzoru i kontroli Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji „Wodnik” sp. z o.o. w Jeleniej Górze w zakresie zgodności prowadzonej działalności z zezwoleniem.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Delegatury Najwyższej Izby Kontroli we Wrocławiu, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 20 maja 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Dyrektor

.....
podpis